

APPENDIX PRIMA
VARIÆ DE THEOLOGICIS DOGMATIBUS AC DISCIPLINA
EPISTOLÆ.

EPISTOLA PRIMA:

Refellitur novus error afferentum, peccata excusat; & obduratur hominibus non imputari.

RELIGIOSO VIRO ***

SACRAE THEOLOGIAE PROFESSORI,

QUAE mea sit de stria peccatorum excusat, & obduratur sententia, nolle potes ex his, qui scripsi Libro 1. Theologiae Dogmaticæ, & Moralis §. 10. numer. 11. pag. 518. prioris editionis Parisenis*. Verumtamen non improbabilis videores eorum Theologorum opinio, qui peccatores aliquos in excusat, & obduratores esse docent ac propagant, ut nulla eis praestit, vel obduratur a Deo gratiarum interiorum, proprieque sufficientiam auxilia in infelici illo statu. Summarum igitur fidei non spectat illa Quæstio, utrum excusat, & obduratur gratia omnis interior etiam sufficiat a Deo denegetur.

Error tamen eis Scriptura Sacra, & Traditioni, contrarius, affert, quod huiusmodi plani excusat, & obduratur sententia, quod omni gratia interior etiam sufficiunt delicti eruditum Theologi sentent, peccata non imputantur: quod erunt, qui dicunt ipsi imputari peccata: quod tolerabilius consentant, qui dicunt eis non imputari.

Quis enim tradidit Deum in reprobis sensum, ut faciant ea, que non convenient, repletos omni iniurias, malitia, soncinationis, avaricia, nequitas, plenior inuidia, homicidio, concusione, dolo, malignitate, infariorum, detractione, Diabolis, cunctumque, superbo, &c. Qui cum justissimam Dei cognoscunt, non intellexerunt, quoniam, qui talia egunt, digni sum morte: hos, inquam, qui peccata non aliterunt, verbo Dei aperte contradicunt.

Deinde, quis Pharaon, Antiochus, similibusque peccatoribus, quos malitia excusat, & obduravit, peccata non imputari dicitur, nisi existat in aperta luce sacramentorum Scripturarum?

Sine maximum ex excitate, & obdurations sua commode perditi illi homines reportant, si peccata, quia in illo statu commitunt, illis non imputarentur.

At, inquit, nemo peccat in eo, quod vitare non potest: peccata porro vitare non possunt, quibus deest gratia sufficiens ad illi vitanda.

Repondetur 1. Fallum esse, quod peccata vitare non possunt: liberum liquidum arbitrii habent, quando sunt in via, quo possint hoc, & illud peccatum vitare, vel committere. 2. Quamvis mandata Dei implere non possint proxima potestate fine gratia, absolute tamen illis possunt imputari, ut impotenti convertendi se ad Deum, adimplirent præcepta, vitandi etiam peccata universum, voluntaria est, eamque liberum contraherent præcedentium meritum peccatorum. Ut autem imputare peccatum, fatis est, quod fit voluntarium in sua causa, ut egregie S. Thomas explicat Lib. 3. contra Gentes c. 160. 161. & 162. Quamvis, inquit, illi, qui in peccato sunt, vitare non possint per propriam potestatem, quia impossibiliter voluntas impunitur: sed etiam voluntas peccatum impunitur in peccata præcepta ruit. Nam, ut preclare dicitur S. Bernardus Sermon 8t. in Cantica. Quod surgere per se jam non potest anima, que per se cadere potest, voluntas in causa est, qui corrupti corporis vitatio, ac vitioso amore languescit, & jacens, amorem pariter iustitia non admittit. Ita nescio quo prævo, & mero modo, ipsa voluntas peccato quidem in deservi mutata necessitat facit, ut nec necessitas, cum voluntaria sit, excusat voluntatem; nec voluntas, cum sit illæta, exclude necessest. Et infra: Tremebatur Iugo non alio, quam voluntas cuiusdam servitius: & erat pro seruiente quidem miserabilis, sed pro voluntate inexcusabilis.

Ilem confitetur Hugo & S. Vito Lib. 2. de Sacramentis, c. 6. Quando, inquit, homo non potest, si vult, proper voluntatem impossibilitate non imputatur, si autem non vult, proper impossibilitatem voluntas non excusat.

Denique quod illa imputatio in qua sunt obdurari, quos aliqui Theologi pietate, & eruditio conspicui omni prorsus gratia interior delitossum supponunt, sit voluntaris, ut potest ex eorum peccatis originem ducens, alii etiam patet docent.

S. Gregorius Nyssenus Libro de Vita Moysi: Quemadmodum, inquit, si quis de homine, qui in foream decidit, quoniam Solem non videt, idcirco in foream incidunt affereretur, nullo nobis modo in memorem venire, ab irato Solo in foream ipsum depulsum, sed statim intelligamus, id est in foream latsum, quoniam excitate sua Solis lucem aspicer non posse: sic operis illud Apostoli dictum intelligere, eos nimis, qui Deum non cognovissent, ignoramus paucissimum aliis quibusdam confit. Hoc autem auxiliu est, non solum insufo gratia, sed etiam exterior custodia, per quam occasio peccandi ei homini ex divina providentia tolluntur, & provocant ad peccatum comprimitur;

VARIARUM EPISTOLARIUM:

S. Basilius in c. 5. Isaix, ad illa verba: Aueram semper tuas, & erit in direptionem, & destruam murum ejus, & erit in conculationem; sit: Quia & nobis adimantur millions murorum, cur per secordiam, & torpore non inaginos reddiderimus tutela divinorum degenerum. Equidem iusto Deus surris est facie inimici: a peccatore autem tamquam derelicto enstat omnis auferetur, taliusque fortitudinis munitione, ac propugnacula privabitur. Et dimicat vineam meam, & non pacabitur, & non fodieret. Quod a Deo defensione peccatorum, si per eorum ignaviam, ut hinc liquet: ait enim de his quorum saluti consuli: Non te defensum, neque derelinquam. De quorum autem salute profut defensum, tales sunt soluti ab explessis volvatis carnis, & cogitationum suarum, quando castigatio omnis inuicti sit futura. Itaque ait: Dimitam vineam, Quodque et id contingat defensor eam Dominum, & iustitiam. Nequaquam putabis, neque amplius fodier... Dicinde quando vinea illius germina impendebat veniam, ab eo tollitur pluvia, quandoquidem auxiliari gratia Dei sibi prærogata, non ut convenienter, usq; est. Itaque etiam nos, si quando reprehendemur minus recte usq; occidimus rei bene genera insulta nobis a Deo, tunc nobis adiuvar ealte præsidium.

S. Joannes Chrysostomus Homilia 4. De Peccantibus: Cum quis, inquit, continuo peccans Dei consequitur indulgientiam, & postea nihil ab hac equanimitate laci facit homo ad malitia fugam, hinc preparat deinceps Deus, ut eum vel invitam ad ipsum malorum deducat culmen, satisfactum conterat, neque iam dat penitentia ullius locum, quod in Pharaone congit.

S. Cyrilus Alexandrinus Libro 2. de Adoratione in Spiritu, & veritate: Monstrum quondam, inquit, qua de Jerusalem exhibat, vidi Propheta, regnante quid illud esset, respondit Angelus: Hoc est iniquus ipso in unitate terra: Quod perinde est, ac si discit: Hac mensura omnia appenduntur peccata, quacunque per universam terram singulis quibusque temporibus perpetuantur. Ubis enim nobis peccata usque ad manifestum perpetuerint magnitudinem, sum vero offensus paras a nobis repatu ipse legum Constat: frequenter autem ista quondam benignitas relata, peccantes quiescit: neque adeoque modus complenus, undevolum spuidit noster et ingratis dicit Abrahæ.

Gen. 15. Nondum enim impleta sunt peccata Amortheorum usque adhuc... Pharisæus autem, qui effecit illam offendit, dicit Christus: IMPLETI monstra patrum vestrum.

Rom. 1. 2. S. Iudorus Peluota, Epist. 101. Libri 4. ubi explicans illud Apotholi, Tradidit illas Deus in reprobum sensum, repletos omni iniquitate, at: Vide, quam accurate loquitor. Non dicit, Tradidit repletos, sed jam repletos reliquit, a que destituit: haud aliter, ac si quis Pastor bonus over peccantibus lue corripas extra gregem abire, & quodammodo lupi tradere conuenerit, non quod ea in favore loporum prædictas: sed quod sua cura, ac præsidio eas donaret, ac destituat.

S. Gregorius Magnus Lib. 11. Moralem, c. 5. Cain, inquit, divina voce admoneri posuit, quia exigente culpa malitia, iam in suis Dei cor reliquerat, fuit enim ad seculum verba facilius. Bene autem subditur. Si inculerit hominem, nullus est, qui aparet: quia omnis homo per id, quod male agit, quislibet aliud, quem conscientia facere facit, ut hanc animi status pretens, etiam si neminem exterius accuset? Qui cum judicante Deo in malitia sua exortatus relinquunt, quia intra semetipsum clauduntur, non evadunt lucam inventi, quem invente minime merebuntur... Si inculerit hominem, nullus est, qui aparet: quia scius non obstat largitati vocantis, ita nullus obstat iustitiae relinquentis. Unde & ad Moysem dicitur de Pharaone: Ego obdurabo cor ejus. Obediat quippe per iustitiam dicitur Deus, quando cor reprobis per gratiam suam non emollet. Recludit itaque hominem, quem in suorum opem tenetis relinquunt.

S. Joannus Damascenus Libro 2. Fidei Orthodoxæ, c. 29. Definitionis, inquit, duplex est genus. Est enim quodam desertu, que certo consilio, ac dispensatione, atque ad erundationem nostram contingit. Est rursus quodam ab omnino desperatione proficiens. Quia certo consilio contingit, et est, qui ad eum, qui patitur, emanationes, & fulvescunt, & gloriam, aut etiam ad alios emulacionis fulvo inflammandis, aut denique ad Dei gloriam existit. Omnimodo autem deseritum tum demum locum habet, cum nullus satiarsi remedii generi prætermis, stupidus tamen, & inanitus, vel (ut res ipsa loquitur) incurabilis propria animi desituatione homo remanset, at tum in extremum existimatur, ut Iudas.

Ex his intelliges, Vir Religiosa, quam merito rejiciendit Propositum illa in Collegio Pariseni Societatis Iesu propagata die 14. Decembris anni 1659. Eorum, qui ajunt peccatores nonnulli ita defteri a Deo ut ab interiori illius luce penitus fecundantur, & preventur omni morte, non una est opinio. Alii enim erant, dum assertur, peccatores plane obsecrati, & incedendo peccata nibilominus imputari, aliis tolerabilius sentent, dum negant. Declarationem, quam Theologus Societatis, offerente Rectori Collegii, & pre-

sente Rector Novicius Parisenis, dare compulsa est Ilustrissimo, ac Reverendissimo Archiepiscopo Pariseni, ut ostensioni publica ex illa Thesi orta fieret satis, huic adnexa Epistola ad te mixto, ne quid ad propozitum Questionis elucidationem debet. Vale, meique tuis in orationibus memineris.

Lutetia Parisorum.

DECLARATIO.

DATA ILLUSTRISSIMO Archiepiscopo Pariseni a Theologo Societatis Iesu GERMANO BESCHEFER, Reddito Collegio Pariseni offerto, Novicius quoque Rector presente, ut ostensioni ex Thesi publica obriva fieret satis.

D E L A T I O N E ad Illustrissimum, ac Reverendissimum Ecclesie Principem Archiepiscopum Parisensem querelis super quodam Positione mea de excusat, & obduratorum peccatis, ex Thesi, quam die 14. Decembris anni 1659. propagnavi: (eis) hanc mentis meæ explicacionem eidem Illustrissimo Præfatu summi, qui per eum, animi submissione obulti, socios deinceps, quoties occasio tulit, quam maxima potero obsequi mihi argumenta pari cum fiducia, reverentias exhibere: ut intelligent omnes quantum tribuan judicio, atque autoritati Superiorum Antistitit, quem summo Ecclesie bono inter sacre Doctrinae cultores, arque interpretes divini dispositio continuit.

Primum itaque proficere, numquam in ea me sententia fuisse, ut credarem eos, qui vocantur obsecrati, & indutri, non peccare amplius, vel sua illis peccatis minime imputari a Deo; immo semper renunciare, & nunc etiam tenere, in Scripturæ, & Patribus certo constare, quod peccant, & quod peccata illis imputentur. Simul signacio Positione mea ita generalibus verbis conceperat fuisse, ut justam hujus explicacionis poitandam cauissim probaverit.

Preciorum infiper, quantumvis mihi perfusum sit obdutorum nequaquam omni carere interiori gratia, quæ ad inplenda precepta sufficiat, haud propera voluisse me ultra censura notare illos, qui nesciunt fuisse, nec infimi nominis Theologos & Catholicos, quos contraria in opinione, æquæ in Ecclesiæ permitta, verari certum est: neque, cum in predicta Positione dixi extare illos, alius a me intellectum esse, quam quod falluntur.

Cujus sententia mea, pariter & singularis adversus Illustrissimum, ac Reverendissimum Ecclesie Principem observantia, ut submissionis, ipso benigne annente, perpetuum hoc extare Montemount volui manu mea subscriptum Parliamentis tertia Aprilis anno 1700.

GERMANUS BESHEFER.

EPISTOLA II.

De Christiana Catholica Religionis evidentiâ.

Alias 28.
que auctor
2. etat
nunc 21.

CLARISSIMO VIRO ***

Job 12. S. Gregorius Magnus Lib. 11. Moralem, c. 5. Cain, inquit, divina voce admoneri posuit, quia exigente culpa malitia, iam in suis Dei cor reliquerat, fuit enim ad seculum verba facilius. Bene autem subditur. Si inculerit hominem, nullus est, qui aparet: quia omnis homo per id, quod male agit, quislibet aliud, quem conscientia facere facit, ut hanc animi status pretens, etiam si neminem exterius accuset? Qui cum judicante Deo in malitia sua exortatus relinquunt, quia intra semetipsum clauduntur, non evadunt lucam inventi, quem invente minime merebuntur... Si inculerit hominem, nullus est, qui aparet: quia scius non obstat largitati vocantis, ita nullus obstat iustitiae relinquentis. Unde & ad Moysem dicitur de Pharaone: Ego obdurabo cor ejus.

Exod. 4. 21. & 37. Obediat quippe per iustitiam dicitur Deus, quando cor reprobis per gratiam suam non emollet. Recludit itaque hominem, quem in suorum opem tenetis relinquunt.

S. Joannus Damascenus Libro 2. Fidei Orthodoxæ, c. 29. Definitionis, inquit, duplex est genus. Est enim quodam desertu, que certo consilio, ac dispensatione, atque ad erundationem nostram contingit. Est rursus quodam ab omnino desperatione proficiens. Quia certo consilio contingit, et est, qui ad eum, qui patitur, emanationes, & fulvescunt, & gloriam, aut etiam ad alios emulacionis fulvo inflammandis, aut denique ad Dei gloriam existit. Omnimodo autem deseritum tum demum locum habet, cum nullus satiarsi remedii generi prætermis, stupidus tamen, & inanitus, vel (ut res ipsa loquitur) incurabilis propria animi desituatione homo remanset, at tum in extremum existimatur, ut Iudas.

Ex his intelliges, Vir Religiosa, quam merito rejiciendit Propositum illa in Collegio Pariseni Societatis Iesu propagata die 14. Decembris anni 1659. Eorum, qui ajunt peccatores nonnulli ita defteri a Deo ut ab interiori illius luce penitus fecundantur, & preventur omni morte, non una est opinio. Alii enim erant, dum assertur, peccatores plane obsecrati, & incedendo peccata nibilominus imputari, aliis tolerabilius sentent, dum negant. Declarationem, quam Theologus Societatis, offerente Rectori Collegii, & pre-

Heb. 11. 21.
titia

(*) Positio de qua hic sermo est, octava Thesis ad calcem prius columnæ, & sic habet: Unum peccatum (ap. eis pona alterius peccati, non tamen per se, sed tamquam causa, quatenus nempce obsecrare possit, & obduratorum, cum Deus, per misericordiam dei, non peccata, & preventa omni morte, tunc sunt dilectiones deitatis). Tres sunt dilectiones gradus, triinus gradus dilectionis, secundus gradus, tercarius gradus, secundus gradus dilectionis, tunc deinceps existit. Peccata gravis primo, & secundo dilectionis gradu in hac vita puniuntur, nulla autem puniri dilectione summa, ita ut Deus open gratis omnem peccatori subtrahat, magis videtur Augustini opinioni congruere, & appetere doctorem libri de Vocazione genitum. Eorum, qui ajunt peccatores nonnulli ita defteri a Deo ut ab interiori illius luce penitus fecundantur, & preventur omni morte, non una est opinio. Alii enim erant, dum assertur, peccatores plane obsecrati, & incedendo peccata nibilominus imputari, aliis tolerabilius sentent, dum negant. Declarationem, quam Theologus Societatis, offerente Rectori Collegii, & pre-

et proprie dicta Religionis Christianae Catholicae veritati
convenitis que sciunt ex argumentis, seu motibus credibili-
tatis oritur, qua ita sanam mentem convincere, ut nemo
ex ea attendens prudenter dubitate posset, quin Religio
Christianæ Catholicae sola vera sit; nemo exceptus, qui hu-
iustismodi argumentis afferens non prebeat, hisque proposi-
tione eam non amplectatur. Et sane autem vacinica Prophe-
tarum, qui in ipsa implora videmus; ejus oppositio talis
omnibus Religionibus, & Sectis hereticis, effecta plane di-
gnata, quod ad causam supernaturalem, & divinam refer-
tur; convenientia cum sancto hominum quem sanandum felici-
ter suscipit, relatio ad Dei gloriam, cuius promotionem
protectio ejus antiquitas, & universalitas; doctrina, quam
tradidit, puritas, uniformitas, immutabilitas, propagationis
modus prodigialis per predicationem paperam pictoratum,
severitatem in ejus profectos persecutionibus atrocissimis;
confirmatio per innumerorum miracula Christi, Apostolorum,
Martyrum. Religionis huius testimonio confirmata non esse
evidenter veram evidencia moralis proprie dicta, qui dixe-
rit, viam ad Socinianismum, & ad Religionis indifferen-
tiismus patitur. Si enim non est evidens evidencia moralis pro-
prie dicta solum Religionem Christianam Catholicam esse
veram, nemo Paganus, & Hereticus imprudens, & inex-
cusabilis censebitur, qui sibi propositis credibilitatis motibus,
& explicita veritate Religionis Christianae Catholicae, ac
Mysteriorum eius, illi non prebeat afferens, & in Secta
sua pertinaciter perverbat. Evidens certe esse debet veritas
Ecclesie, qua homines doceat legitimum unum colendi viri Dei,
cum beatitudinis eterna consequenda modum, secundum cele-
brem illam Sancti Augustini sententiam, Lib. Contra Epis-
tolam Manichaei, cap. 5. Ego vero Evangelio non crederer,
nisi me Catholicæ Ecclesie communiter autoritas.

Quam proponamus Proportionem, periculis illis tem-
poribus in Doctrina laxioris hominibus impugnamus, idem
Mat. 5. 12. Sanctus Doctor variis in locis confirmas, scilicet Libro 2.
Contra litteras Petilianas, cap. 32. In omnem terram exivit
fons eorum. Hinc fit, inquit, ut Ecclesia vere neminem
lateat. Unde est illud, quid in Evangelio ipse dicit: Non
potest civitas abdicata super montem posita. Ideoque in eo-
dem Psalmone concluditur: In Sole potuit tabernaculum suum,
id est, in manifestatione.

Lib. 2. Contra Crescenium Donatistam, cap. 36. Extat Ecclesia curulis clara, aqua conspicua, quippe civitas, qua ab conditi non posset supra montem confituta, per quam dominatur Christus a mari usque ad mare, & a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

Libro De unitate Ecclesiæ, caput 11. expendens illa verba Christi mox in celos acentur: Et eritis mihi testes in Ierusalem, & in Iudeas, & Samaria, & usque ad ultimum terræ: at: Habeo manifestissimam vocem Pateris mei, commendantis mihi, & sine ullis ambiguis exprimitum Ecclesiam: mihi imputatio, si ab eis grege, quod est ipsa Ecclesia, per verbū hominum seducis, atque aberrare volueris... Jam vero ista divina voces de universa Ecclesia ita manifesta sunt, ut contra eam nisi Heretici animata perverstatio, & eaco furere latrare non possint.

Enarratione in Psalmum 147. Non sunt tot hostes contra Ecclesiam, quae sunt testimonia Legis pro Ecclesia. Quae pagina non hoc sonat? Quis versus non hoc logitur? ... Tam nullam habet dubitationem Ecclesia Christi, & uxori Christi, quam nullam habet dubitationem Corpus Christi demonstratum celum, contraletatum manibus Discipulorum. Ecce qui surrexerit a mortuis — eximere ab inferno

rum. Ecce qui resurrexit a mortuis, ut nuncum ostendit; ostendit Caput, ostendit membra, ostendit Sponsum, ostendit sponsam. Aut utrumque verum creas; aut illud in damnationem tuam non credas. Quid enim quia resurrexit a mortuis, qui in eodem corpore resurrexit? bene, quia canticis ostendit, quia ut canticis est, ut septim, itare redditus, ita domenistratus; opime credit, audi illius legemem, in quem credis. Predicari in nomine eius fanum tamen, et remissione peccatorum. Ubi? Per latas terras. Si vellent illud ego dicere nam luctans aduersus Hareticos, non illud dicere his contra presentes Hereticos, quomodo illud dixis ille contra futuros. Quid uts amplius? Remissio peccatorum in Christi nomine predicatorum. Ubi? Per omnes gentes. Unde? Incepit in Iherusalem. Communica hinc Ecclesia,

Quare litigamus?
Enarratio in Psalmum 54. Quia ipsi scripturas trahunt; & nevront bene quotidie legendo, quomodo Ecclesia Catholica per totum orbem terrarum ita diffusa est, ut omnino contradictionis omnis vacet, nec inveneri possit aliquid restimmonum pro schismatis eorum, nevront bene, ideo ad inferos viventes descendunt, quia malum, quod faciunt, malum est nevront. Studio enim conscientis accessu, & Duciibus suis malis recedere noluerunt.

**Et infra: Quomodo in heresi remanebit, AD TANTAM
EVIDENTIAM SANCTÆ CATHOLICÆ, quam diffi-
dit Deus per eum orbem terrarum; quam, antequam dis-
fundenter, promisit, prænuntiavit, sic exhibuit, ut pro-
missit?**

Libro De vera Religione, c. 7. Tenenda nobis est Christiana Religio, & ejus Ecclesia communicatio, qua Catholica est, & Catholica nominatur, non solum a suis, ve-

Lutetia Parisiorum.

*Facit propositio, Facienti quod in se est ex solis naturae viribus, Deus non denegat gratiam, Pelagianus, aut certe Alias 42.
Semipelagianus error est.* 1. cit. nunc

RELIGIOSO VIBO ***

Dolendum, quod recentiores quidam Theologi in Christiani orbis luce hanc propositionem plane Pelagianam, ut certe Semipelagianam propugnaverint: *Faciens quod in se est ex solis viribus naturae, Deus non deosigat gratiam, semipelagianum certe herecum instaurant quiprobisque cuius in Theum adorant.* Ex ea sequentia propositione sequitur videnter, opera mere naturalia nullus ab iustis disfene-
t, contra illud Apolloti: *Quis enim te discernebit?* Quid 1. Cor. 4, 7.
utem babes, quod non accipisti? Si autem accipisti, quid Rem. 11, 14.
lariari, quia non acciperis a Sequeitur, gratiam dari ex peribus, adeoque non esse gratiam, contra illud Apolloti:
I autem gratia, jam non ex operibus: aliquicunque gratia jam est ex gratia. Sequitur, hominibus gratiam Dei dari sine
gratia utrum conantibus, quod a Concilio Araucanorum, 2. Canone 6.

scriptorum est ut Semiplagianum. Si quis, inquit, sine
ratio Dei creditibus, desiderantibus, conatus, labo-
ratus, vgilantibus, studientibus, potestibus, quaronti-
bus, pulsantibus nubis misericordiam diu confiteri divini-
us, non autem ut credamus, velutum, vel haec omnia
cuncta operari, agere valamus, per infusum, & inspira-
tione Sancti Spiritus in nobis fieri conatur; respicit Apo-
stoli dicenti: QUID habet, quae non acceperisti? & GRA-
TA Dei sum id, quod sum.

II. Propositionem supradictam Theologorum quorundam
secundum S. Augustini principis contra Pelagianos, & Se-
mipelagianos polita fundit evertunt: illud enim primis
Catholicos inter, & Pelagianos constitutum, quod
Catholici eam gratiam confiteri deberent, qua non subfe-
citur, fed anteedit homini voluntatem idest, quia non
voluntur, quia volumus, sed qui facit, ut velimus: Pelagiani
autem, & Semipelagiani eam gratiam dumtaxat agnoscere,
qua subfeicit voluntatem, & datur, quia
volumus. Luce porro meridiana clarus est, gratiam facien-
t quod in se eis ex foliis naturae virtibus collatam, subfequi
voluntatem, non illam antecedere. S. Augustinum
vidamus Epistola 217, alias 107, ad Vitalem Carthaginen-
em, cap. 5, num. 17. *Roegogesis me, ut patet, in iiii,*
qua nos scire dixi, non omnia, que ad fidem Catholicam
pertinent commemorare voluisse, sed ea tantum, que ad
sicut, que inter nos agitur, de Dei gratia questionem:

III. Eam, quae scribo, Propositionem, ut Semipela-
cium, scilicet s. Augustinum, in libro de Genesi, capitulo

nam refellit S. Augustinus in eadem Epistola , perspicue
darem , non procedere bonam hominis voluntatem , ante
gratiam divinam facientes , quod in se est , ut viam Domini
in velit , sed gratiam procedere , & efficiere , ut velit . *A*
*Domino enim gratus homini diriguntur , & viam eius vo- p. 36. 23.
lentur , non dixi , Et viam eius disseri , aut remitti , an-
ticipalibet , aut aliquip bivisim , quod possit dicere a Do-
mino quidam daret , sed dominus iam volunt : ut scilicet be-
neficium Dei , quo gratus homini dirigit , ut viam eius*

dicas, tenet, gradiat, sua homo voluntate praebeat, & hoc Dei donum praecedente sua voluntate mereatur. Sed idem dicit: A Domino gressu hominis diriguntur, & viam eius volent, ut intelligenter ipsam voluntatem bonam, qua insipimus velle credamus (quoniam Dei via quid est, nisi fidem habet) illius esse donum, quod gressus nostris propriebe dirigit primitus, ut voluntas. Non enim ait Scriptura. A Domino gressu hominis diriguntur, quia viam eis volunt sedit diriguntur, inquit, & volent. Non igitur, quia volunt, diriguntur, sed quia diriguntur, volent.

XV. Eaciens quid, in se est ex parte patrum, videtur agere

117

Cum enim ratio queritur, cur Deus non omnes docet, ac vocet; ad alitudinem, & incomprehensionem iudicium. Rom. Dei cuius Apoloito S. Doctor confagit. Lib. de Prudentia Sanctorum, c. 4. Cur ergo, inquit, non omnes docet, ut veniant a Christum, nisi quia omnes, quos docet, misericordia docet; quis autem non docet, iudicium non debet, quoniam cuncta vult misericordie, & quoniam vult obdurare: sed misericordia bona trahiens, obdurat digna retrahens. Et Liber De Dno perseverantia, cap. 8. Ex duo, bus ante jam grandibus impuli cur ista vocetur, ut vocatur, exponere. Cunctus, illa vocatur, cum est vocatio, non cum est vocatio, exponere.

IV. facient quos in se est ex foliis naturae viribus, gratian non datur, contra vero flagitiosissimum datur, sicut Dei misericordia. S. Augustinus confirmat Lib. 1. De peccatis rerum mortis, & remissione, c. 22. Unde enim fit, inquit, ut homo ab inuita pueritia mode sit, ingeniosus, temperantior, ex magna parte libidinibus vixit, qui odoris avancantur, et canem sequatur; illæ autem, aut non vocetur, aut non vocetur, infarberantur fons iustitiae Dei. At si facient quod in se est foliis naturae viribus certa lege darent gratias, hanc rationem facile S. Augustinus reddidisset: Hunc Deus docet; & ita vocat, ut vocante sequatur, quia foliis naturae viribus facit, quod in se est.

V. Aliquam boni, vel imperfeci cupiditatem praecedere
in homine, ut gratiae adiutorio dignus habeatur, dogma Pe-
lagianum est: qui porro facit, quod in se est ex solo na-
ture viribus, ut ei gratia certa legitime conferatur, aliquam
boni falem imperfeci cupiditatem ex se habet, propter
quam certa legere gratiam conseruatur. Illud autem quid est,
nisi gratiam secundum meritum dari? S. Augustinus audiremus
Libro 2. *Contra duas Epistolulas Pelagianorum*, c. 8. *Forsaf-*
Clemente VIII. Pontifice Maximo iustifico exitu factum
Eruditi norunt.) S. enim Augustinus, postquam bona
temporalia, que Deus cunctis largitur hominibus, enum-
erasset, continuo subdit: quod ea donet Ego pater aqui-
sumo, ut quia mortalium iubilis basis pax mortalium accom-
modatius recte usus fuerit; accipias amplius, aque meliora,
ipsam scilicet immortalitatem pacem, eaque convenientem
gloriam, et hanc rem in vita eterna.

Si ergo ipsi eo modo falso seruat locum gratia, ut sine illa puerus hominem posse habera boni, sed imperfecti cupiditatem; perfecti autem non faciliter per illam posse, sed nisi per illam omnia non posse. Verum, & significatur Dei dicunt secundum merita nostra dati, quia in Oriente Pelagius Ecclesiasticus gestis dannatis timendo, dannauit. Si enim sine Dei gratia per nos incipit cupiditas boni, ipsum captum erit meritorum, cui tamquam ex debito gratia veniam adiutorium; ac ita ex gratia Dei non gratis donabatur, sed secundum meritorum nostrorum dabisur.

VI. Id confirmat Libro 3 c. 6, infra: Ezechiel testimonijs: *Hec dicit Dominus Deus: Ecce facio non properos, Domini Israeli, sed proper nomen meum sanctum, quod profanabis in Gentibus, quo intrassis illuc, et sanctificabo nomen meum magnum.* Et aspergim super vos aquam mundanam, et mundabitur ab omnibus immunditias vestris, Et mundabo vos; Et dabo vobis cor novum, Et spirito ad hoc enim vobis debet, homo, nec delecto molestatu, nec defensione perturbari, nec morte dislocari, ut aliquid uile cognoscatur, Et secundum eam cognitionem vitam, more que componas. Sed ne ipso studio cognitionis propter humanam mentis infirmitatem in pessimo aliquis erroris incurat, opus habet magisterio divino, cui census obtemperat; Et adiutorio, ut libet obtemperet.

ritum novum dabo vobis; & anforsetur cor lapidatum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum... & faciam, ut in iustificationibus meis ambuletis, & iudicata mea observetis, & facias. Quem locum S. Augustinus contra Pelagianos sic expedit: Qui remansit pelli morticinae, unde possit inflari, & degenerare, quando gloriasur, in Domino gloriasur? Qui ei remansit, quando quicquid dixiri, se fecisse, ut eo praecedens hominis merito ab homine exorsa, Deus subsequenter facias, quo dignus es homo a respondentibus, res clamabatur, contradicatur. Ego facio, sed proper nomen meum sanctum, non proper vos ego facio. Nihil sci euerit Pelagianus dicentes. Gratiam Dei secundum meritum nostrum

Dari. Quod quidem ipse Pelagius, eis non corrigendo, ram Orientales Iudices timendo, dico. Nihil sic exercitus hominum presumptum est, dicentium: *Nisi facias mihi, ut me rescas, cum quibus facias Deum.* Respondebat nobis non Pelagius, sed ipse Dominus. Ego facio, & non propter vos, sed propter nomen meum sanctum: *Quid enim poesies factio hoce de corde non bono?* Ut autem beatissimi cor bonum, Dabo, inquit, vobis cor novum, & spiritum novum dabo vobis. Numquid poesies dicere, *Prius ambulavimus in iustificacione ejus, & iudicium ejus observavimus;* & secundum, *ut digni essemus, quibus gratiam sumus daret?* Quid enim boni faceretis homines mali, & quando iusta bona faceretis, nisi bene essetis? Ut autem miserebimur, qui facit, nisi ille, quod dixit, Et visita-

8 Deus quidem gratiam sanctificantem adulis hominibus imparatis non confert; nec actuales gratias secundas, & ultiores, nisi illis, qui primis fideliter respondent, atque cooperantur, nec ita voluntates nostras praevaleat, ut nihil agant: sed omnis dispositio ad gratiam, omnis liber arbitrii conatus, & cooperatio a gratia est, que prius agit in nobis sine nobis, ut subflecente consensu nostro, bonum, quod agimus, agat nobiscum. Atque in ea fidei dogmate S. Augustinus consentaneum habet S. Joannes Chrysostomus, quamvis inter concordans videatur interdum plausibiliter libero arbitrio, nullam ut excusationem auditoribus suis suppetere ostendat. Nulum scilicet litigantibus Pelagianis feciur loquaciter; & ex adverso in statibus Manichaeis, qui liberum arbitrium negant, aut

quomodo ipsa bona faceretis, nisi boni essetis? Ut autem boni sunt boni, qui facit, non illi, quodizit, Et visum est, ut eos boni faciamus? et qui dixit, Spiritum meum dabo in vobis, & faciam, ut in iustificatione misericordia, & judicia mea observeis, & facias? Ita item non enim evigilatis? Nondum additis, Faciam, ut ambuletis, faciam, ut observetis; potremo, faciam, ut facias? Quid adhuc vos inflatis? Nos quidem ambulanus, verus estis non observanus, non facimus; sed illi facit, ut ambulemus, ut observamus, ut faciamus. Hoc est gratia Dei bonos faciens nos, hac est misericordia eius praeveniens nos. Hinc Doctrina, quia Catholice fidei est, nihil magis adveniat illa Propositione. Facient quod in se est ex solis nature virtutis, Deus dat gratiam.

578
bis, inquit; quod non habet acceptum? At ipse ex te ipso
recte egisti? Non potes hoc dicere, sed acceperis: Et propterea
te effici, & tibi placet? Propter id ipsum vero opterebat te
intra fines modestia contineat. Non enim tuum est, quod da-
tum est, sed eis, qui dedit. Si enim acceperis, ab illo ac-
cepisti. Si autem non tuum acceperis, quia magnifica, ac
preclaro de te sensu tangam habens tuum? Et iudeo sub-
juxta: Si autem acceperis, quid gloriaris, quia non acce-
peris? Alio ut congeram S. Joannis Chrysostomi loco, Epis-
tolae ratio non patitur. Vale, Vir Religiose, meique ad
fandum Altare memineris.

Lutetia Pariforum.

EPISTOLA IV.

Aliis 45. De institutione, & probatione Cenitium, ante quam ad
+ erat Baptismum admittantur.

VENERABILI PATRI *** MISSIONARIO
APOSTOLICO.

Quod tanto locorum intervallo a nobis distans, mei
ad hunc memoris, & intimo in pectore geris (ut
stavissimum Litterarum tuarum verbis ut) & maxime
solitus mihi est, & ad gratias caritatis tuae habendas non
modicre incutimento. In Domino gratulator, quod Minis-
terio tuo, & Evangelicis laboribus benedicem, non pa-
cos Gentiles ad Christianam Religionem tua & sociorum
opera convertas. Nemo vero Ecclesiastice Discipulus, &
sancte Doctrina studiosus, se peritus vestram agendi ratione-
non probabit, quia neminem adhuc ad Baptismum admitti-
tis, nisi qui ante dies quadragesima nomen dederit, & pra-
cipua Fidei Christianae capita plene edocis, atque in Mo-
rum doctrina institutis, & in conversatione, se vixi mu-
tatione probatus fuerit. Hac in re Episcoporum pietate, &
Apostolico zelo insignium Francisci Heliopolitanii, & Pe-
tri Berysteyni velissimi infatis, qui quadragesima diecum mor-
am ad instaurando, & probando adulitos ex Gentibus Ba-
ptismum postulantes prescripserunt in Instructionibus ab
Eminentissimo Cardinali Bono Iulio facta Congregationis de
propaganda Fide recentibus, & publica luce donatis Con-
gregationis ejusdem auctoritate. Sed & forte diutius, Prud-
entiae vestre judicio probandi erant ruidores, obfuscioris,
taridioris ingenii favi, & qui sive temporis aliquem
commode Christianos se hinc vele significant: necon illi-
qui levis, & inconsistantis animi signa dederint. Nec etiam
ad Baptismum admittendis sunt adulti, quamvis in Fide es-
tis instituti, illum ardenterim desiderant, & petant, nisi
ante ex bona eorum conversatione explorata sit, eos pri-
matis vitiis renuntiantur, vitamq; priorem sincere emenda-
tis.

Hac agendi ratio veteri Disciplinae convenit, quam in
Ecclesiis apud Sims, Tuncindenses, Cochinchinenses, Ja-
ponios, alisque Nationes nascitibus obseruantur, quam prae-
clarum esset! Varii erant Ordines, varia Clases Catechu-
menorum. Prima *Audentiam*, altera *Orantiam*, seu *ge-
nuflexionem*, tercia *Electorum*, & *Competentem*. Primi
doctrinam Fidei, seu Catecheses, Scripturarum lectionem,
& sermones Episcopi audiebant, quibus finitis ab Ecclesia
exibant. Genitudoles variis orationibus, exorcismis, &
manuim impositione preprababantur. Elei, seu definiti ad
Baptismum proximo Paschatis, vel Pentecoste tempore su-
scipiendum nomen dabant, & abstinentia vini, carnium,
seque continencia expiabant, & exercerant, & regenera-
tionis gratiam ardentissimis votis pecebant, propterea *Com-
petentes* appellari. Diesbus ante Baptismum quadragesima no-
men dabant. Hoc temporis intervallo tradiebant illis Sym-
bolum, quod memoriae commendare tenebant, & ante
Baptismum suscepientem reddere, idest publice, ac follemento
recitare, siemque proficer. Hape (at nosti) discipli-
nam indigentis Concili Nicenani Canon decimusquartus,
Neocatolicus Canon quintus, Carthaginensis quarti octo-
gesimus quintus, Sircius Ponticus Maximus in Epitola ad
Himerium Tarraconensem Episcopum, S. Augustinus in Tra-
ctato de Symbolo ad Catechumenos, Libro de Fide, &
operibus Libri 8. Confession. cap. 2. Lib. 1. Retractatio-
num cap. 17. & Sermon. 58. & 59. ultime Edit. PP. Be-
nedictinorum Congreg. S. Mauri, S. Idorius Hispanensis
Libro 2. De Ecclesiastici Officio, cap. 21. Ordo Roma-
nus, Scriptores omnes Ecclesiastici, qui de Sacramentorum
ritibus egerunt.

Ad Baptismum non esse admittendos, prius quan-
vitam matuerint, & peccatis renuntiantur, aut prou-
quam edociti fuerint quid ad bonam vitam, moreque per-
tineat, Sanctus Augustinus diserto doceat Libro de Fide, &
Operibus cap. sexto, Hac ergo, inquit, secundum sanam
doctrinam moderatione servata, videamus, unde agitur,
id est, utrum ad preceptendum Baptismum sic admittendis
sunt homines, ut nulla ibi vigile diligenter, ne tantum
cibus detur, utque adeo ne non apprisentis adulterii per-
petratur, & ejus perverstantia professores a Sacramento
sancte sanitatis videantur arcedi; quo finis non ad-
mittentur, si per ipsas dies, quibus eandem gratiam
percepisisti, suis nominibus datis a abstinentia, jejunio,

exorcismisque purgantur, cum suis legitimis. & vesti uox-
ibus se concubibus preferentur; arque bujus rei, quan-
vis alio tempore licet, pauci ipsi follementibus diebus nul-
lam conscientiam seruantes. Quemodo ergo ad illa sancta
recessione corollionem adulteri admittitur, quo recessans ob-
servantur non admittunt, conjugatus? Sed prius, in-
quians, baptizetur, deinde docetur, quid ad bonam vi-
tam, moreque pertinet. Et hoc ubi quemquam fortis dies
urgit extremus, ut ad verba pacificissima, quibus tam
omnia consentiunt, treadat, Sacramentumque percipiat, us-
si ex hac via migraverit, liberatus extat a reatu omnibus
peccatorum. Si autem sanus pessi, spatiatum discendi est:
quod alio opportunitus tempus reparet potest, quo audiatur
quoadmodum fidelis fieri, ac vivere debet, quam illud
cum attivore animo, arque ipsa religione suspenso salu-
berimus fidei Sacramentum pessi? An quis ad dissem-
lamus a sensu nostris, ut vel nos ipsos non recordem-
mur, quam furiosi arieni, arque solliciti quid nobis
percipiant, a quibus catechizabantur, cum fontis illius Sa-
cramenta perciperemus, arque ob hos competentes etiam voca-
remus vel non intuamus alias, qui per annos singulare-
bus, quibus catechizantur, exorcizantur, scrutantur, qua-
ta vigilancia convenient, quod studio fervent, quia cura
penitentia? Si tunc tempus non est discendi, quia vita en-
grafta raro, quod accipere desiderant, Sacramento, quando
erit? Ut vero cum acceperis, in tantis extremis per-
manentibus etiam post Baptismum non novi homines, sed re-
veteres? Ut videlicet pervertiente miserabilis prius est dic-
tur, induit hominem novum, & cum induit fuerint, po-
fies dicatur, Existe veterem, & induit novum; Colos. 3.
& 40. & ipso Dominus clamet, Nemo afflit panum novum ve-
stimento veteri, & nemo mittit vinum novum in utres ves-
tites. Quid autem aliud agit totum tempus, quo Catechizan-
do menor locum & nomen tenet, nisi ne andicat, quia 19.
fides, & qualis vita debet esse Christiani, ut ex eius ipsi
probaverint, tunc de Mero Domini mandent, & Ca-
lice bibant, tunc de Meru Domini mandent, & bibit indigno, ju-
dicio sibi mandat, & bibit. Quid autem sit per omne
tempus, quo in Ecclesia salubriter constitutum est, ut ad
nomen Christi accedentes Catechumenorum gradus excipias
hoc multo diligenter, & instantibus his diebus quibus com-
petentes vocantur, cum ad preceptendum Baptismum suu-
mina morsa dederint. A sancta illa Disciplinae praecep-
runt, & Christi Spiritum Ecclesiam dirigentem non au-
diunt illi, de quibus scribit, Missionarii, qui obvios quo-
vis, qui recipiendi Baptismi voluntatem pre se ferant,
aut altera Instruzione pravia, minime probatos, sa-
cro Baptismate initiant. Vale, Venerabilis Pater, & Con-
frater, meque sanctarum orationum tuarum, & laborum
Apostolicorum fac participem.

Lutetia Pariforum.

EPISTOLA V.

Sumptu Tabacci ante sacram Communionem est illicita: Aliis 46.
Clericis, & Latini in Ecclesia ob irrevetentiam prohibi-
ti sub gravibus penit. iure meritis potest. Aliis 46.
+ 2. est, nunc 7.

CLARISSIMO VIRO *** ECCLESIAE ***
ARCHIDIACONO.

Sacerdotes nonnullos te reperiſſe feris, dum Parochia-
rum Archidiaconus tui Visitacionem obire, qui Ta-
baccum ante Missae celebrationem quotidie sumere non du-
bitant. Sententiam rogas meam; id ne diffundate possis.
Cetus sum me juri apud te statuisse, id sub pena ful-
pensionis prohiberi, tum ob periculum violanti praecep-
tum de sacra Communione a jejunio sumenda, tum proper gravi-
tem indecentiam. Ne violent praeceptum communicari
natura jejunium, sumptione tabacci, periculum est, si quid
illius five folii, five pulveris in os intret, ac in stom-
achum forte trahatur; cum medicina sit, quamvis pluribus
noxiis, & ob immundum, & intoperantem utrum plurimo-
rum reficitur, ut Medicis dictum probant. Et ut
nullum huiusmodi periculum subfert; indecentia certe suffi-
ciet ratio prohibendi Sacerdotibus, non Tabaccum
ante celebrationem Missae quovis modo sumunt. Quoniam
Concilium Provinciale Mexicanum anno Christi mil-
lesimo quingentesimo octogesimo quinto celebratum, &
a sancta Sede Apostolica confirmatum Libro 3. Tit. 15. §. 13.
principiis Ob reverentiam, quia Eucharistia percipienda ex-
hibenda est in ipsis Sacerdos ante Missa celebrationem, Tom. 15.
Loc. 2. p. Labbe p. 1291.
aut quavis alia persona ante Communionem, quidquam
Tabacci, Picturæ, aut similius, medicamenta causa
per modum finalis evaporationis, aut alio gavio modo
percepit.

Addiderim, non modo Clericis, sed & Laicis iure merito
prohiberi posse sub gravibus penit. ne Tabaccum in Ec-
clesia quoquam modo sumant, propter Urbanus Octa-
vius Pontifex Maximus prohibuit omniis Fidelibus His-
panis.

VARIARUM EPISTOLARUM.

579

palens Provincia in Hispania, Decano, & Capitulo His-
pani; palens Ecclesiæ supplicibus Constitutione, quæ incipit
Bullari; Cum Ecclesiæ. Nos, inquit, ut abusus iam scandalosus ab
+ P. 227. Ecclesiæ hispmodi prout climinetur, pro Rastorali nostra
sollicitudine providere volentes . . . omnibus, & singulis
uris que Jesus personæ, tam Secularibus, quam Eccle-
siasticis, etiam cuiusvis Ordinis. In istius, ad militarium,
etiam Hospitali S. Joannis Hierosolymitanæ, Regularibus
quoniamque qualificatis, & quatuorlibet privilegiatis;
& exemptis, etiam speciali nota, & expressione digni-
tate, in quibus Civitatis, & Diocesis predi-
carum Ecclesiæ, sarumque atris, & ambitu Tabacum,
sive solium, sive in frusta consimil, qui in pulvere re-
ducunt, ore, vel naribus, aut furo per tubulos, &
alias quomodolibet sumere audent, vel profanant, sub
excommunicationis laic sententiæ, ex ipso ab aliquo de-
claratione per contrafactual incurrienda pena autoritate
Apostolicae sententia, interdicimus; & prohibemus.
His Regulis scutis, Presbyteri omnibus, & Clerici Ar-
chidiaconis tuis, prohibeunt sub gravibus penit. potes,
ne Tabacum ante Missa celebrationem, & sacram Commu-
nione, aut alias in Ecclesia quovis modo sumant. Vale,
vir Clarissime, meque tui observantissimum dilige-

Lutetia Pariforum.

EPISTOLA VI.

Aliis 46. que
autem 6. Cribus duobus Discipulis custibus in Emmaus Eucharis-
tit, auct. 11. sicut nos porrexit. Iesu in Sabao Vigilia Pentecostes
universum institutum Fidelibus non sicut ex Ecclesiæ pra-
eposito ante 12. Saculum.

CLARISSIMO VIRO ***

Litteris humanissimis nuper ad me datis duplice mihi
proponetas. Questionem, & de utraque sententiam ro-
garas meam, ut percutere liberas num tunc congruat, an
doctorum aliorum virorum, quos inter, ac te ipsum in fa-
miliari collatione discepserat est, opinio. Primitus opa-
tione, in cuius fractione Dominus Iesus agnitus est a duobus
Discipulis custibus in Emmaus, de quo scripsum est Luke
24. Et factum est, dum recumbent cum oīs, accepti pa-
net, & benedixit, ac fregit, & porrigit illis, & aperte-
ti sunt cunctis, & cognovit eum. Et infra: Et ipse
narrabat, quæ gesta erant in via, & quæmodocognoverunt
eum in fractione eis. Communione quidem opinionem effe-
zis, quod Christus panem tunc conferaverit, & corpus
suum transmutat, indeque argumentum sumi a Communionem
Eucharistie sub una specie, adtrumentum: ve-
rumtamen queris, utrum certum, exploratumque sit, panem
a Christo in hospito fractum; & duobus Discipulis datum,
corpus ejus suffit. Altera Quæstio est de Jejunio Vigilia
Pentecostes, utrum adeo antiqua sit illus institutum, ac ob-
servantia, ac vulgo existimat, scilicet a quarto, faculo
& S. Ambrosii aetate?

Ad primam Questionem alteram de Jejunio Vigilia Pen-
tecostes, oppido fallunor, qui Sancti Ambrosii aetate illud
institutum, & ob erratum suffit putant, decepti Sermo-
ne inter Ambrosianos olim fexegimo, ex quo hæc refe-
runtur apud Gratianum Distinctione 76. caput 9. Non in re
lestitus celebramus diem Pentecostes, quam Jancum
Pascua curavimus. Tunc enim, sicut mox fecimus, Je-
junium Sabato, Vigilia celebravimus, orationibus per-
nantes institutum. Hunc enim Sermonem Sancti Ambrosii
non esse constat, nec Authoris adeo antiqui; & sequen-
tis Sermonis Author, qui Sancto Ambroso æquus supponit
est, & sub ejus nomine nihilominus referunt. sed Distinc-
tione caput 8. quinquaginta dies a Pascha ad Pentecosten,
quorum ultimus est dies Sabbati, a jejunio immunes esse al-
ferunt instat Dominica. Per hos quinquaginta dies, inquit,
nobis est jugis, & continuata festivitas, ita ut hoc omni-
tempore, neque ob servandum inducamus jejunia, neque
in illa specie nisi quatenus panis illa figura fuit Eucharistia,
et in illa specie nisi quatenus panis illa figura fuit Eucharistia.
Ita Bellarminus Cardinals Lib. 4. De Sacramento Eucharistia, c. 24. Nec aliud
voluisse videatur S. Augustinus Lib. 3. De confessu Evan-
gelistarum, c. 24. dicens: Non autem incongruentia accep-
tum hoc impedimentum in oculis eorum, num tunc
agnoscere Jesus; sed tamen a Christo est facta formis
sue ad Sacramentum panis, ut unitate corporis ejus
participari, removeri in eis gaudium impedimentum inimici, ut
Christus possit agnoscere. Neque etiam aliud in Theophylacto
colligi potest, Commentario in c. 24. S. Luc. dicens:
Sed & aliud innuit, quod scilicet sumentibus sacram pa-
nem aperient oculi, ut eum agnoscant: magis enim,
& inservientib; visa habet Domini Cara.

Negre certe confitit quenam fuit ea de re S. Hieron-
ymensi sententia, ex eo, quod loci sancti oratorio stylo defi-
bentes in Epiphanius Pala: Repetitio itare. Neopoli-
m, que prius Emmaus vocabatur, apud quam in fra-
ctione panis ergo dominus Cleopha domum in Eccl-
esiæ dedicavit. Non enim significat S. Hieronimus, Christum
Eucharistia confectione Cleopha domum in Eccl-
esiæ veluti dedicasse, sed Paulum curavisse, ut Cleopha do-
mus in Ecclesiæ dedicaret, sive ibi extraxisse sumptibus
suis Ecclesiæ, in honorem Christi, & in memoriam ap-
partitionis illius post Resurrectionem duobus Discipulis ta-
ctæ sub peregrini specie.

Christum Dominum duobus illis Discipulis Eucharistiam
non porrexisi, confit Cornelius Janusius Gandavensis
Episcopus, Commentario in Concordiam Evangelicam, c.
146. Sunt quidam, inquit, qui existimant Dominum hic
Natali Alex. Thiel, Tom. I.

Ddd 2
rum

APPENDIX PRIMA.

bus quotidianæ distributiones non sint adscriptæ, nec ex sicut adeo tenues, ut eorum privatione multari non meruant Canonici negligentes. Id in Synodo Mediolanensi quarta, parte secunda, Cap. 12, constitutum, secundum Trident. Concilii mentem, ne qua in parte levioris cultus minuatur, in omnibus Ecclesiis pariter statendum, & executioni mandandum sperare licet ab illustrissimorum & Reverendissimorum Episcoporum pietate, vigilante, & zelo pro discipline Ecclesiasticae restauratione. Quod vero scripta Canonicum, qui illis tantum Horis, & Officiorum intercessit, quibus pinguiores distributiones sunt annexæ, illis vero nusquam, quibus nulla, sive exiguae distributiones sunt; auctor tibi sum, ut in sacro Possestentia Tridenti, ipsi predicti gravitatem ostendas, Horarum, & Officiorum, quibus nullæ, aut exiguae distributiones, sunt annexæ frequentationem, per certum tempus in penitentiam illi injungas, prout expedire prudenter tua iudicaveris, ut illis affidis, ac devote adeste afflueatis, etiam legito impedimento, elemosynas etiam convenientes illi impera in satisfaciendum. Caveat, ne simonia mentalis reus sit, qui divinis officiis principaliter interesset videatur intuitu commode temporalis. Turpis certa luci cupidus est, quod graue sit, in Sacerdote praefixum viuum: Sacrificium laudes voluntarie Deo non offert, nec sinecure, ac veraciter Deo dicere potest; Voluntaria sacrificatio tibi. Nam, ut praecite a S. Augustinus, Si adesse tibi, quod amas (Dominus Canonice) nos laudare Deum. Vnde quid dicamus: Laudas Deum, ut dei tibi amplius pecuniam (ut pinguis distributiones lucentur); si aliunde haberes amplius pecuniam, non a Deo, namquid laudares Deum? Si ergo propter pecuniam laudas Deum, non voluntarie sacrificio Deo sed ex necessitate sacrificari, quia prater illum nescio quid aliud amat.

Canonicos similiter affectos, ut tuus ille, utiā vere penitentis! Concilium Colonense anno 1535, celebratum Parte 3, cap. 13, his verbis adhortatur, & commonet: Utinam opanda a Deo Optimo Maximo conquis possemus, ne quisquam luci causa Divinis interfret, aliquo non accessus sacra, velut quem nummi magis, quam Dei amor in templum trahit; quiescit pietatem effusus: qui non dubium ex eorum numero est, de quibus Iesu dixit: Omnes diligunt munera, sequuntur retributions. Non nullum is absit (ut plerique quod dolissimum viri placuit) ab horrendo crimen Gieb, qui exsiliavit avivum munus pecunia redimendum. Quare videtur Clerici nostri, uerum mens & intentio tua in Deum referatur, ut cum David confiteatur Deo in die Bona cordie, ac in labi sui prenuntient omnia iudicia oris ejus: in via etiam testimoniorum Domini detectur, sicut in omnibus divisis. Optandum, ut Psalmus ille censensus decimus clavarum, qui toties non sine causa in Ecclesiis recitatur, ore simul, & correspontente singulari verbis mente decantetur. Et cum eodem Psalte ex animo dicitur: Voluntarie sacrificatio tibi, & consistori nominis tuo. Non admittit Christus, sed decernit operari: Sicut mercede. Dignus est animi operis mercede sua. Et Qui alterius deferit, de altario & vivet. Sed interim cogitare debet Clericus se vire vere non eiatur, sed at Christo vivat, habereque semper mente reconditum Christi uerbum. Primum quare regnum Dei, & iustitiam ejus, & hac omnia adspiciuntur nobis.

Hujusmodi Canonicos (inquit Venerabilis Cantor Parisiensis Petrus in Verbo Abbreviato, Cap. 26.) Pecunia disciplina est, nummum Decaurum, & etiam Deum. Qui id solitare sunt, nummum portis adorantes, quam Deum, non alia Dio causantur nisi propter nummum. . . . Hinc scandalum licitorum non levem: Quid vilius (inquit Auctor) quam duas Horas in Ecclesia quadam (quid ad illas decantandas non est constituta certa pecunia) a Laiis dici Horas Domini, ceteras denarii, immo diaboliz Immo ad has Horas decantandas, & Horas etiam Beata Virginis, non adsumt Clerici s' sed presentes in aliis, ab his fugient, ut nullum opus in Ecclesia sibi vindicet Spiritus Sanctus, cum nihil gratis in ea fiat, sed omne sibi vindicet nummum. Hoc male fatulatur corripionem meditationis, quantum fieri potest. Stanada, precipitque & genitibus exordans Deus, ut iis gratia sua medeat. Vale, meique in Sacrofante Altaris sacrificio memineris.

Littera Parisiensis.

EPISTOLA XIV.

Alias 23.
qua autem
24. erat,
nunc 39.

Parochus, quem casta, sanctaque conversationis semper fuisse constat, non est suspendendus ob stuprum neptis quia in Parochialibus abdus peperit, cuius illum accusat iuvenis ab ipsa nepte stuprator denunciatus.

CLARISSIMO VIRO***

OFFICIALE.

Litteris, quas ad me scripsisti nuper, rem narras sanc lugendam: Parochus, sis, integræ hucusque summa,

VARIARUM EPISTOLARUM.

585

Alias 44. que
autem 25.
erat, nunc
31.

EPISTOLA XV.

Sola alimentorum provisio filiis illegitimis a parentibus deberat.

AMANTISSIMO FRATRI ***

Filiis illegitimis heredes a parentibus instituti non possunt, verumnam aquitatem postulare, ut parentes necessaria illis ad vitam sufficiendam relinquant, probatum habes Libro 2. Theologie nostra Dogmatica, & Moralis Tractatu de Extrema Unione, cap. 7, ubi de Testamento agitur; plura ut addam minimæ necessitatis. Solam certe alimentorum provisionem liberis a patre jure naturæ debitan speciant Supremarum Gallia Curiarum Magistratus, cum legitas paterna, sur donations inter vivos in gratiam illegitimi filiorum factas, aut dores filiis naturalibus constitutas, Senatus consuls confitunt ea cautione, ut legitam illa immodica non sint, & in fraudem legitimorum heredum.

Quamvis autem leges a paterna hereditate filios naturales & spurious arcant, illos tamen a successione in bona materna non excludant, ubi Scripto judicatur. Succedit enim ab intestato Matri legitimis liberis carent in bona universa, sicut heredes ex alio; matre autem interflave legitimis filios habent succedunt quo jure cum illis, secundum legem, si quas illustris, Ad Senatum confutum Orisianum. Vale, Frater amansissime, meque Deo quis in Sacrificis commanda.

Littera Parisiensis.

Alias 24.
qua autem
25. erat,
nunc 32.

EPISTOLA XVI.

Sacerdos Ordinis Religiosi, qui sacram Vaticanicam Eucharistia infirmi administravit in causa repento ab aliquo licenciam Parochi, cum licentia tamen Vicarii Generales Episcopi, in Irregularitatem non curavit.

CLARISSIMO VIRO**

Expositu mihi per litteras nudius tertius ad me datæ, Nobis Vitem appoplexæ casu subito corruptum decima mensis ultimo præteriti, in diem usque crastinum omni sensuum usi desituum permanisse. Cum autem summum mane vocis, rationisque sufficiens usus ad Ezechielogium peccatorum faciendum illi Deo miserante restitus esset, vocatus est ex vicino Cenobio Religiosorum Sacerdos plus, & eruditus, qui Confessionem infirmi exceptit. Quad dum pergeret, Vicarium Generalem Illustrissimi Episcopi, eundemque Archipresbyterum adiunctorum, quibus incubebat agri curs, ipsique supplicabantur, ob humanas quasdam, & civiles dumtaxat rationes, ut Religiosi Sacerdoti infirmi Confessio concederet eidem administranti Sacrum Corporis nostri Jesu Christi Vaticanicum: quam licentiam, & in scriptis imperatur. Adhuc Parochi domui infirmi viciniores erant quam zedes Vicarii Generales ad hunc tamen, non ad illum aditum est, Episcopo a Diocesi ebiente. Religiosi illi Sacerdos vila licentia supradicta, rogatus a familiis infirmi, acceptam ex Ecclesia Cenobii Eucharistiam illi bona fide administravit, Quarum Utrum in Excommunicationem incident, secundum Clementinam 1. Religiosi, Tit. De Privilegiis, & excessibus privilegiorum, prohibentem Regularibus Sacerdotibus, ne Eucharistiam, vel Extremum. Uctionem infirmis administrarent, aut aliquos Matrimonio conjungant, non habita super his Parochialis Presbyteri licentia speciali, sub pena excommunicationis Sæcule Sedi-Apostolica reservata ipso facto incurra.

Mens siquidem rogas ea de sententiis; respondeo, Clementinae causam non complecti Episcopum, Vicarios Generales Episcopi, vel Sacerdotes, sive Seculares, sive Regulares, quibus Episcopus, aut ipsius Vicarius Generalis, in causa aliquo singulari, & urgente, licentiam administrandi facultatem in saluberrima Facultate

T studis tuis, & eruditio promeritis si, & consequens. Non dubito quin intra breve tempus magnum ex prædicti nomine conferatur. Cœptis tuis favet Deus; teque pietatem colere doceat, que admissa utilis est, promissio non habent vite, qua nunc est, & futura (ut Apostolus loquitur). Ad ipsam omnia referas, qui dat vires & Medicis, & medicina, sine cujus auxilio, & natura impotens, & inutilis Medicus, & remedii omni fructu nullus. Cum aggratiorum causam Deo suspicis, des operas ut spiritualis salutis sue, & æternæ curam gerant. Si perculosa sit agricola, mone, ut quamprimum Sacerdotem advolent, peccatorum Confessionem edant, sacrum Corporis Christi Vaticanicum suscipiant: id si neglexerint, curam eorum ut adjuvare signifiques. Huic officio, quod Sacri Canones Medicis praefabunt, deesse non potes sine gravis peccati reatu. Ita iubet Concilium Lateranense quartum, Canon 22. Cum (inquit) infirmis corporali nonnamquam ex peccato proveniat, dicunt Dominio languido, quem sanaverat: Vade, & amplius noli peccare, ne deterius aiquid tibi contingat: Decree presens Lazarus, & dñe precipimus Medicis corporum, ut cum eis ad infirmos vocari contigerit, ipsos ante omnia monant, & inducant, ut Medicos aduenient Animavimus: ut postquam infirmis fuerit de spiritali salute præsum, ad corporalis medicina remedium salubriter procedatur, cum causa cessante effectus. Hoc quidam in agricolis leti jacentes, cum eis a Medicis suadent ut de animalium salute disponant, in desperatione articulum incident, unde facilius mortis pericula incurant. Si quis autem Medicorum, hujus nostra constitutionis, postquam per Pralatos

Alias 40.
qua autem
27. erat,
nunc 59.

EPISTOLA XVII.

Medici Officia.

CLARISSIMO VIRO***

IN SALUBERRIMA FACULTATE DOCTORI.